

järrel kulama, sest et nad ollid sellepärrast wågga seggaseks läinud, et 30 aastaid mõda ep olnud feddagj neid ennam fainud katsumas, fui Dubberg neid olli wimaks katsund. Et ennam seggased ašjad firriko ašjades ei piddant ette tullema, siis sai Miggolas Gaatsa, kes jo 1612 aastal Tallinnas Zoom peál olli öppetaja olnud, Suppertendiks ja üks Konsistorium seátud ning temmale 6 prauštid körwamehheks antud, üks praušt olli Harjo-, teine Birro-, kolmas Terwe-, kaks Láne- ja kues Jo-maalt, ning veel mu hea seadusse körwas kāskis temma ka, et iggal aastal kūnla-ku sees keik öppetajad piddid nelja páwa peále kokko tullema, et nemmad teine teisega piddid ennast pühha firja tundmisses kašwatama ja finnitama, ning teine teisega nou piddama, kuida nemmad saaksid omma armsa fog godušte surema hingे kassuks pühha Ewangeliumi- mi külutada, ja omma Jéssanda Jésusse Kristusse jure juhhatada. Sellesamima ašja ja nou párrast tullevad ka praegogi veel keik öppetajad Zani páwa aial maalt Tallinnas ühhe náddala peále kokko, kus Kinral-Supperdenti herra meie pea on. — Sest aiaast, fui Kunstorium, se on üks firriko-kohhus, sai seátud, sest aiaast sai ennam kui enne keige firriko ašjade eest hoolt kantud ja mitto seadusse ja digusse, mis Rootsi-maal wiisks ollid sanud, said nüüd ka meie Eesti-male istutud. Siiski ep olnud

Rootsi funningas, Kuštarv Idols, veel sellega rahkul, waid temma soriš ka, et noor rahwas piddi aegsaste sama mõndasuguse tarkusse tundmisses öppetud, ja lastis 1631 aastal Tallinnas ühhe koli ehhitada, ja panni temmale 4 targad koli- öppetajad, — ja 1632 aastal ta ehitas Tartu linna ühhe sure koli, kus nored mehhed said öppetud ja walmistud, muist firriko-öppetajaks, muist kohtomoisttiaks, muist tohtriks ja veel mu tarkusse- tundmissse innimessek. Se läbbi said ka firriko-öppetajad jo norelt truiks ja moistliko öppetajaks üllestašwatud. Et sest surest kolist suur kassio olli, olli pea tunda. Nenda panni praušt Hindrik Staal, Petri ja Maddise firriko öppetaja, 1632 aastal omma „mai ja kassi-ramatus“ Lutterusse katekismusse ramato Ma-kele peál ülles ja kui ta párrast Birro-maal Kadrina firriko-öppetajaks sai, panni temma 1637 aastal ešsimest Ma-kele krammatikko ülles (se on üks ramat, kust üht keest ja keik temma fannad ja muudmissed woib öppida) ja teises jaus selle praego nimmetud maia ja kassi-ramatus panni temma ešsimessed Zum- malasanna-saulud Ma-kele peál ülles, ja 1638 aastal kolmandamas jaus, sellesamima ramato sees, panni temma pühhad Ewangeliuumid ja wiimses jaus üht palve-ramato Ma-kele ülles. Se on siis peále 200 aastaid, et meie armas Ma-